

Perusopetuksen valmistavan opetuksen paikallinen opetussuunnitelma

UUSIKAUPUNKI

Sisällys

1	Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat	3
2	Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma	4
3	Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt.....	5
3.1	Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esiopetuksen kanssa	5
3.2	Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt	6
3.3	Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt	8
4	Toimintakulttuuri	8
4.1	Oppimisympäristöt ja työtavat	9
4.2	Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet.....	10
5	Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen	10
6	Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki	11
6.1	Opetuksen eriyttäminen	11
6.2	Kodin ja koulun yhteistyö.....	12
6.3	Oppilashuolto	13
6.4	Oppilaanohjaus	14
6.5	Suunnitelma kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista	14
7	Oppilaan arviointi.....	16
8	Todistukset	16
9	Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana	16
	LIITE 1 Perusopetukseen valmistavan opetuksen osallistumistodistus.....	18

1 Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat

Perusopetuslaissa säädetään maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta¹. Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen tai ruotsin kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tavoitteena on lisäksi tukea ja edistää oppilaiden oman äidinkielen hallintaa ja oman kulttuurin tuntemusta. Opetuksen tavoitteet on tarkemmin määriteltävä valmistavan opetuksen oppilaan omassa opinto-ohjelmassa². Tavoitteiden määrittelyn lähtökohtana ovat oppilaan suomen tai ruotsin kielen taito sekä oppilaan aikaisempi koulunkäynti historia.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan 6–10-vuotiaille vähintään 900 tuntia ja tätä vanhemmille vähintään 1000 tuntia. Opetukseen osallistuvalla on oikeus siirtyä perusopetukseen tai esiopetukseen jo ennen edellä todettujen tuntimäärien täyttymistä, jos hän pystyy seuraamaan perusopetusta tai esiopetusta³. Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä⁴.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmien muodostamisesta päättää opetuksen järjestäjä⁵. Valmistavaa opetusta voidaan järjestää myös yhdelle oppilaalle. Opetusryhmät muodostetaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti siten, että ryhmäjako edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä sekä varmistaa opetussuunnitelman mukaisten ja oppilaiden omissa opinto-ohjelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen. Perusopetukseen valmistavaa opetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu⁶.

Valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan esi- tai perusopetukseen, oppilaan ikätasoa vastaaviin suomen- tai ruotsinkielisiin opetusryhmiin oman opinto-ohjelman mukaan oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellyllä tavalla. Integroinnin tavoitteena on edistää kotoutumista, opiskeluvalmiuksien ja suomen tai ruotsin kielen taidon kehittymistä sekä laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden sisältöjen omaksumista.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Opetusryhmät muodostetaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti siten, että alakouluikäisillä ja yläkouluikäisillä on molemmilla omat opetusryhmät. Esi- ja alkuopetuksessa valmistava opetus järjestetään ensisijassa integroituna joustavin ryhmittelyin omanikäisten kanssa. Myös ylempiluokkalaisia integroidaan pääsääntöisesti omaa ikätasoaan vastaaviin ryhmiin, mikäli yläkouluikäisille ei ole muodostunut omaa valmo-opetusryhmää. Oppilas voidaan integroida myös muihin kuin oman ikätasonsa opetusryhmiin, mikäli se on oppilaan taustan, oppimisvalmiuksien ja osaamistason vuoksi perusteltua oppilaan edun mukaisesti. Valmistavan opetuksen ohjeellinen ryhmäkoko on 8–10 oppilasta. Ryhmällä on käytössä koulunkäyntiavustaja.

Perusopetuslain 9§:n mukaan esiopetus kestää yhden vuoden. Perusopetusasetuksen 3 § 2 mom on säädetty esiopetuksen vähimmäistuntimääräksi 700 tuntia. Jos ulkomailla suoritettu esiopetus ei

¹ Perusopetuslaki (628/1998)

² Valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitettua opetuksen valtakunnallisesta tuntijaosta (422/2012) 5§

³ Perusopetusasetus (852/1998) 3 § (363/2015)

⁴ Perusopetuslaki (628/1998) 30 § (642/2010)

⁵ Perusopetusasetus (852/1998) 2 § (893/2010)

⁶ Perusopetuslaki (628/1998) 3a §

vastaa perusopetusasetukseen kirjattua tuntimäärää, oppilaalta voidaan edellyttää Suomessa täydentävää esiopetusta joko koko vuoden kestävästi tai vähemmän ennen hänen siirtymistään perusopetukseen taikka perusopetuksessa annettavaan valmo-opetukseen. Arviointi tehdään moniammatillisesti ja yksilöllisesti lapsen etua ajatellen. Psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella lapsella on myös oikeus aloittaa perusopetus vuotta säädettyä myöhemmin (perusopetuslaki 27§).

2 Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä perusopetukseen valmistavaa opetusta varten opetussuunnitelma⁷. Lähtökohdan opetussuunnitelman laatimiselle muodostavat perusopetuslaki ja -asetus, valtioneuvoston asetuksessa (422/2012) määritellyt yleiset ja perusopetukseen valmistavaa opetusta koskevat valtakunnalliset tavoitteet, nämä Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet 2015 sekä soveltuvin osin Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014⁸.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmassa tulee olla kuvattuna:

- toimintakulttuuri ja sen periaatteet
- opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt
- periaatteet oppilaan oman opinto-ohjelman laatimiseksi
- oppilashuollon ja siihen liittyvän yhteistyön järjestäminen
- ohjaustoiminta oppimisen tukena
- oppimisen ja koulunkäynnin tuki
- suunnitelma kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista
- yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa
- kodin ja koulun yhteistyö
- yhteistyö muiden tahojen kanssa
- oppilaan arviointi ja todistukset.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain⁹ mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtainen tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijaan suunnitelma voidaan laatia enintään kahdeksi tai kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa. Yhdenvertaisuuslain¹⁰ mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelma voi sisältyä opetussuunnitelmaan.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Valmistavassa opetuksessa noudatetaan Uudenkaupungin perusopetuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa.

⁷ Perusopetuslaki (628/1998)

⁸ Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014 (Opetushallituksen määräykset ja ohjeet 2014: 96)

⁹ Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986, muutettu 1329/2014) 5a §

¹⁰ Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) 6 §

3 Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

3.1 Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esiopetuksen kanssa

Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on edistää opetukseen osallistuvan oppilaan suomen tai ruotsin kielen taitoa, tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan sekä antaa tarvittavia valmiuksia perusopetusta varten. Valmistavassa opetuksessa kehitetään oppilaan laaja-alaista osaamista sekä annetaan opetusta perusopetuksen oppiaineissa ja mahdollisuuksien mukaan oppilaan omassa äidinkielessä oppilaan omassa opinto-ohjelmassa tarkemmin määritellyllä tavalla. Laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita.

Opetuksen tavoitteiden määrittelyssä, sisältöjen valinnassa ja opetusjärjestelyissä otetaan huomioon, että oppilaat ovat iältään, opiskeluvaiheiltaan ja taustaltaan erilaisia. Opetusta eriytetään oppilaiden ikä- ja kehitysvaiheiden mukaisesti. Oppilaiden kielelliset valmiudet sekä kulttuuritausta otetaan huomioon, ja jokaisen oppilaan kieli- ja kulttuuri-identiteettiä tuetaan monipuolisesti. Oppilaan omalla äidinkielellä tuettu opetus edistää sisältöjen omaksumista. Valmistava opetus edistää sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaalla on heikko luku- ja/tai kirjoitustaito, tulee oppilaan oman opinto-ohjelman tavoitteet asettaa siten, että oppilas saa omalle taito- ja ikätasolleen soveltuvaa luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Oppilaan oman äidinkielen opetuksella voidaan edistää oppilaan luku- ja kirjoitustaitoa.

Luku- ja kirjoitustaidon omaksumiseen ja varmistamiseen varataan riittävästi aikaa. Mikäli oppilaan taidot eivät riitä perusopetuksessa opiskeluun, tulee oppilaan omassa opinto-ohjelmassa kiinnittää erityistä huomiota riittävään ja oikea-aikaiseen tukeen perusopetukseen siirryttäessä. Tarvittaessa oppilas voi jatkaa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, siirtyä opiskelemaan vuosiluokkiin sitomattoman opinto-ohjelman mukaisesti tai muulla tavoin hänelle parhaiten soveltuvin tukitoimin. Perusopetukseen siirtyvän luku- ja kirjoitustaidottoman oppilaan riittävästä tuesta huolehditaan.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Varhainen integrointi on tärkeää sekä kielenoppimisen että kotoutumisen kannalta. Esi- ja alkuopetuksessa valmistava opetus järjestetään ensisijassa integroituna joustavin ryhmittelyin omanikäisten kanssa. Myös ylempiluokkalaisia integroidaan pääsääntöisesti omaa ikätasoaan vastaaviin ryhmiin taito- ja taideaineisiin sekä oppimiskykyjensä mukaisesti myös muihin oppiaineisiin. Opettajille varataan yhteistä suunnitteluaikaa integraation järjestelyistä sopimiseen.

Nivelvaiheissa (esiopetuksesta alakouluun, alakoulusta yläkouluun sekä yläkoulusta jatko-opintoihin) tehdään tiivistä yhteistyötä. Siirtymävaiheessa esikouluopettajan, luokanopettajan, luokanvalvojan ja valmistavan luokan opettajan sekä huoltajien kanssa järjestetään siirtopalaverit. Siirtymävaiheessa tehdään tarvittaessa yhteistyötä myös erityisopettajan ja oppimisen tuen vastuuopettajan kanssa. Siirtymävaihepalaverin kutsuu koolle oppilaan opettaja. Oppilaalla on mahdollisuus siirtyä vuosiluokkiin sitomattomaan opetukseen, mikäli hänellä katsotaan olevan jo ennestään perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot. Vuosiluokkiin sitomattomassa opetuksessa oppilas opiskelee oman opinto-ohjelmansa mukaisesti. Yläkoulussa opinto-ohjaaja osallistuu oppilaiden jatko-opintoihin ohjaamiseen.

3.2 Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa pääpaino on suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnoissa, joiden osalta tavoitteena on kehittyvä alkeiskielitaito. Opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetussuunnitelman perusteita. Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnot ovat pohjana kaikille muille opinnoille. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opintojen tavoitteena on antaa oppilaille tarvittavat valmiudet siirtyä perusopetukseen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan koulu- ja opiskelutausta ja hänen jo mahdollisesti hallitsemansa suomen tai ruotsin kielen taito. Oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellään taito- ja ikätason mukaiset suomen tai ruotsin kielen opetuksen tavoitteet ja sisällöt. (Ks. liite 1)

Oppilaan oma äidinkieli

Oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteena on tukea ja edistää äidinkielen hallintaa, kulttuuritaustan tuntemusta ja kulttuuri-identiteetin kehittymistä. Oman äidinkielen hyvä hallinta luo edellytyksiä myös suomen kielen oppimiselle ja tällä kielellä tapahtuvalle muulle oppimiselle. Oppilaille järjestetään opetusta mahdollisuuksien mukaan. Opetus noudattaa opetussuunnitelman perusteiden liitteessä kuvattuja oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteita, sisältöjä ja oppilaan oppimisen arviointia. Oppilaan oman äidinkielen hallintaa ja sen säilymistä tuetaan myös eri tavoin yhteistyössä perheen kanssa.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Valmistavan opetuksen keskeisiä tavoitteita ovat seuraavat:

- kysyä joitakin perusasioita
- pystyä reagoimaan yksinkertaisiin kysymyksiin ja kehotuksiin
- ymmärtää sanoja ja tekstin osia
- osata kirjoittaa lyhyitä viestejä sekä osata nimetä asioita
- alkaa jo osoittaa viitteitä aloitteellisuudesta: osata esittää pyyntöjä ja toiveita sekä tiedustella asioita
- osata esittää kielteisen ja myönteisen mielipiteen ja käyttää tunne-, asenne- ja kohteliaisuusfraaseja
- alkaa pikkuhiljaa soveltaa oppimaansa viestinnässä sekä osata kirjoittaa peruslauseita tutuista aiheista

Valmistavan opetuksen keskeisiä sisältöjä ovat seuraavat:

- Kielenkäytön aihealueet valmistavassa opetuksessa
 - minä, koti, perhe, asuminen, ruoka, vaatteet
 - tervehtiminen, kiittäminen, pyytäminen
 - aakkoset ja lukusanat
 - liikkuminen ja asiointi
 - kulkuvälineet, kauppa, puhelin
 - määrä, hinta ja aika
 - viikonpäivät, kuukaudet, kello
 - värit ja perusadjektiivit
 - ruumiinosat ja sairaudet
 - alustavasti suomalaista kulttuuria, esimerkiksi juhlapyyhiä ja tapoja sekä suomalaisille tärkeää luontoa ja ympäristöä
- Kuullun ymmärtäminen ja puhuminen
 - suomen kielen ääntämisen harjoittelu
 - kysymysten ja vastausten (itseä, arkielämää, perhettä, koulua, tunteita) harjoittelu
 - perussanasto: ruoka, vaatteet, perhesanasto, perusverbit, suuntasana, kysymyssanat
 - tervehdykset ja kohteliaisuusfraasit, käskyt, kehotukset, ohjeet
 - aikasanat
 - tunteiden ilmaiseminen
 - erityisesti suullisen ilmaisun harjoittaminen
- Lukeminen ja luetun ymmärtäminen
 - arkielämän ja koulun kannalta keskeisten sanojen, lauseiden ja lyhyiden tekstien lukeminen
 - suomen kielen isot ja pienet kirjaimet
 - kirjain-äännevastaavuuden periaate
 - äänteiden yhdistäminen toisiinsa ja tavujen rakentuminen
 - ääntäminen ja erityisesti oppilaan äidinkielestä puuttuvien äänteiden harjoittelu
 - oikea lukusuunta
 - tuttujen suomen kielen sanojen ja lauseiden lukeminen äänne- ja tavutasolta edeten kohti sana-, lause- ja tekstitasoa
- Kirjoittaminen
 - isojen ja pienten kirjainten kirjoittamisen opettelu
 - suomen kielen keskeisten äännepiirteiden kirjoittamisen harjoittelu (pitkät ja lyhyet vokaalit, yksinäis- ja kaksoiskonsonantit, diftongit)
 - motoristen taitojen harjoittelu on myös tarpeen, jos hienomotoriset taidot ovat kehittymättömiä
 - tietokoneella kirjoittaminen voi auttaa motoriikan kehittämisessä, kirjoitetaan helppoja sanoja myös sanelun mukaan ja harjoitellaan alussa sanojen ja lauseiden jäljentämistä ja myöhemmin myös niiden tuottamista

Muut kielet

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyy oppilaiden vieraan kielen opetuksen tavoitteet. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan näitä opetussuunnitelman perusteita soveltuvin osin. Oppilaan vieraan kielen opinnot järjestetään kunnan kieliohjelman mukaisesti. Oppilaan kielelliset valmiudet ratkaisevat, missä määrin hänen omaan opinto-ohjelmaansa voidaan sisällyttää vieraiden kielten opiskelua perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Vieraan kielen opinnot järjestetään kaupungin kieliohjelman mukaisesti. Jos oppiaineen tavoitteiden saavuttaminen hyväksytysti ei tuesta huolimatta ole oppilaalle mahdollista, oppimäärä voidaan yksilöllistää. Kieli- ja kulttuuritausta ei sellaisenaan voi olla syynä oppimäärän yksilöllistämiseen.

Kaupunki ei järjestä oman äidinkielen opetusta. Oppilaan oman äidinkielen hallintaa ja sen säilymistä tuetaan muilla tavoilla yhteistyössä perheen kanssa.

3.3 Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Valmistavan opetuksen muiden oppiaineiden opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan aikaisemmat opinnot. Valmistavan opetuksen aikana muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja sisällöt noudattavat soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Sisällöt suunniteltaessa otetaan huomioon kunkin oppiaineen keskeinen käsitteistö, työtavat ja välineet. Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana opiskeltavat oppiaineet valitaan siten, että oppilas pystyy valmistavan opetuksen jälkeen opiskelemaan hänelle osoitettavissa esi- tai perusopetuksen ryhmässä ja että valmistavan opetuksen opinnot mahdollistavat myöhemmin perusopetuksen suorittamisen Suomessa. Lähtökohtana suunnittelulle ovat perusopetuksen kyseisten vuosiluokkien opetuksen tehtävä ja siirtymävaiheen kuvaus sekä vuosiluokilla opiskeltavat oppiaineet¹¹.

Omalla äidinkielellä annettu opetus ja tuki edistävät oppilaan opiskelua ja kotoutumista. Omakielisen opetuksen ja tuen avulla saatu lisätieto oppilaan osaamisen tasosta auttaa muiden oppiaineiden tavoitteiden asettamisessa. Näin oppilas voi edistyä aineopinnoissaan, vaikka suomen/ruotsin kielen taidot kehittyisivätkin muita taitoja hitaammin. Omakielistä opetusta ja tukea annetaan oppilaan tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan. Opetuksessa voidaan hyödyntää myös oppilaiden tietämystä oman kieli- ja kulttuurialueen luonnosta, elämäntavoista, historiasta ja yhteiskunnasta, kielistä ja kulttuureista.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Oppilaan oppimistavoitteet asetetaan yksilöllisesti. Opetuksessa hyödynnetään oppilaan tietämystä omasta kulttuurista ja sen ominaispiirteistä. Omakielisen opetuksen mahdollisuuksia pyritään käyttämään hyödyksi opetustilanteissa. Valmistavan opetuksen opettaja voi suunnitella oppiaineen sisällöt yhteistyössä muiden opettajien kanssa.

4 Toimintakulttuuri

Yhteisön toimintakulttuuri on sen historiallisesti ja kulttuurisesti muotoutunut tapa toimia. Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat tulevat hyvinkin erilaisista kulttuureista ja koulukulttuureista, on tärkeää luoda ja kehittää yhteistä toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuri rakentuu oppivan yhteisön periaatteille. Se tukee kaikkien yhteisön jäsenten hyvinvointia ja oppimista. Se on jatkuvan kehittämisen kohde ja osa koko koulun

¹¹ Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014, luvut 13, 14 ja 15

toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin määrittelemisessä voidaan hyödyntää myös Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita 2014¹².

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Esiopetusyksikön ja koulun toimintakulttuuria kehitetään vastavuoroisesti. Tavoitteena on, että päiväkodista ja koulusta muotoutuu monikulttuurinen ja monikielinen yhteisö. Yhteisössä arvostetaan ja hyödynnetään eri maiden kieli- ja kulttuuriperintöä. Monikulttuurisessa yhteisössä jokainen aikuinen on kielellinen malli ja myös opettamansa oppiaineen kielen opettaja. Valmistavan luokan oppilaat osallistuvat yksikön yhteisiin tapahtumiin ja juhliin. Erityistä huomiota kiinnitetään oppilaiden osallistamiseen kerhotoimintaan.

4.1 Oppimisympäristöt ja työtavat

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa hyödynnetään kokemuksellisia ja toiminnallisia oppimisympäristöjä ja monipuolisia opetusmenetelmiä ja työtapoja. Monipuoliset oppimisympäristöt tarjoavat oppilaalle mielekkäitä ja monipuolisia tilanteita käyttää kieltä eri kommunikaatioympäristöissä. Erilaiset tilanteet kehittävät oppilaan kykyä toimia sekä itsenäisenä yksilönä että yhteisön jäsenenä ja antavat valmiuksia elinikäiseen oppimiseen. Erilaiset oppimisympäristöt tutustuttavat oppilasta myös suomalaiseen kulttuuriin ja edistävät hänen kotoutumistaan lähiympäristöön sekä laajemmin suomalaiseen yhteiskuntaan.

Perusopetukseen valmistava opetus niveltyy osaksi perusopetusta ja koulussa vallitsevaa toimintakulttuuria, mutta myös vaikuttaa muun koulun toimintakulttuuriin ja käytänteiden kehittämiseen. Oppilaat harjaantuvat valmistavan opetuksen aikana perusopetuksen työtapoihin. Tavoitteena on, että oppilaat pystyvät vähitellen myös itse asettamaan itselleen oppimistavoitteita sekä harjaantuvat oppimaan oppimisen taidoissaan. Niinpä työtapojen on hyvä olla monipuolisia, oppilasta aktivoivia ja eriyttäviä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana on tarpeen oppia vähitellen myös itsenäistä työskentelyä, tiimityöskentelyä, tieto- ja viestintätekniisiä taitoja ja tiedonhakataitoja. Oppiminen on sidoksissa oppilaan aiempiin tietoihin ja oppimisstrategioihin ja on siten jokaisella yksilöllistä. Koska eri oppiaineet ja niiden tavat käyttää kieltä ovat keskeisiä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, opetus edellyttää kielitietoisia työtapoja kaikissa oppiaineissa. Erilaisten tekstien lukemisen, ymmärtämisen, tulkitsemisen ja tuottamisen taidot ovat keskeisiä. Kielitaitoiset työtavat edellyttävät opettajien yhteistyötä ja yhteistä ymmärrystä kielen merkityksestä oppimisessa.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Opetuksessa hyödynnetään Uudenkaupungin kaupunkia oppimisympäristönä vieraillemalla esimerkiksi kirjastossa, museossa, uimahallissa ja Vahteruksen hiihtoputkessa. Samalla opitaan liikkumaan Uudessakaupungissa. Opetuksessa käytetään monipuolisia työtapoja. Yläkouluikäiset oppilaat osallistuvat TET-harjoitteluun (työelämään tutustuminen).

¹² Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014 (Opetushallituksen määräykset ja ohjeet 2014: 96)

4.2 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Opetuksen eheyttäminen on tärkeä osa perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuria. Sen tavoitteena on auttaa oppilaita yhdistämään suomen tai ruotsin kielen sekä eri oppiaineiden tietoja ja taitoja sekä jäsentämään niitä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Kokonaisuuksien tarkastelu ja tiedonaloja yhdistelevät, tutkivat työskentelyjaksot ohjaavat oppilaita soveltamaan tietoa ja tuottavat kokemuksia osallistumisesta tiedon yhteisölliseen rakentamiseen. Oppilaat voivat näin hahmottaa koulussa opiskeltavien asioiden merkitystä oman elämän ja yhteisön sekä yhteiskunnan ja ihmiskunnan kannalta. Samalla he saavat aineksia maailmankuvansa laajentamiseen ja jäsentämiseen.

Opetuksen eheyttäminen edellyttää sekä opetuksen sisältöä että työtapoja koskevaa pedagogista lähestymistapaa, jossa kunkin oppiaineen opetuksessa ja erityisesti oppiainerajat ylittäen 8 tarkastellaan todellisen maailman ilmiöitä tai teemoja kokonaisuuksina. Eheyttämisen tapa ja kesto voi vaihdella oppilaiden tarpeista ja opetuksen tavoitteista riippuen.

Suomen tai ruotsin kielen sekä muiden oppiaineiden muodostamat monialaiset oppimiskokonaisuudet edistävät perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaan laajalaisen osaamisen kehittymistä.

Oppimiskokonaisuuksien aiheet suunnitellaan paikallisesti ilmentämään perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin periaatteita. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään paikallisia voimavaroja ja mahdollisuuksia. Oppimiskokonaisuudet tarjoavat hyvän tilaisuuden koulun ja muun yhteiskunnan väliselle yhteistyölle. Käsiteltävien asioiden paikallisuus, ajankohtaisuus ja yhteiskunnallinen merkittävyys luovat lisämotivaatiota sekä opettajille että oppilaille. Oppimiskokonaisuuksien sisällöiksi etsitään toimintakulttuurin periaatteiden mukaisia, oppilaita kiinnostavia sekä oppiaineiden ja opettajien väliseen yhteistyöhön soveltuvia teemoja. Niiden opiskelussa käytetään suomen tai ruotsin kielen taitoa kehittäviä sekä eri oppiaineille ominaisia tarkastelutapoja, käsitteitä ja menetelmiä.

Opetussuunnitelmaan voidaan liittää monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamista tukevia yhteistyösuunnitelmia koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Valmistavan opetuksen oppilaat osallistuvat oman ikätasonsa ryhmiin koulun tai kaupungin monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin.

5 Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen

Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden kielitaito ja muut valmiudet vaihtelevat, perusopetukseen valmistavaa opetusta varten ei ole määritelty valtakunnallista tuntijakoa tai oppimäärää, vaan jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma. Oppilaan omaan opinto-ohjelmaan kirjataan:

- oppilaan lähtötaso, kuten koulunkäyntihistoria, kielitaito ja oppilaan vahvuudet
- oppilaan henkilökohtaiset oppimistavoitteet, joita tarkistetaan säännöllisin väliajoin
- opiskeltavat oppiaineet, niiden tuntimäärät sekä opetuksen sisältö
- oppilaan opinnot valmistavan opetuksen opetusryhmässä ja integrointi perusopetukseen
- ohjauksen järjestäminen ja mahdollisesti tarvittavat tukitoimet.

Oppilaan oma opinto-ohjelma voi olla osa kotouttamislain mukaista oppilaan kotoutumissuunnitelmaa.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Oppilaan oma opinto-ohjelma edistää oppilaan opiskelua ja kotoutumista. Oppilaan oma opinto-ohjelma laaditaan yhdessä vanhempien kanssa. Se kirjataan Wilma-järjestelmään. Opinto-ohjelmaa päivitetään oppilaan edistymisen mukaan. Lisäksi opinto-ohjelmaa hyödynnetään tiedonsiirrossa, kun oppilas siirtyy toiselle kouluasteelle tai muuttaa toiselle paikkakunnalle. Esiopetuksessa oppilaan oma opinto-ohjelma sisältyy lapsen esiopetussuunnitelmaan, joka laaditaan yhteistyössä huoltajien kanssa.

6 Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Perusopetukseen valmistava opetus ohjaa tunnistamaan eri kulttuureja yhdistäviä hyvän elämän arvoja ja periaatteita. Opiskelu vahvistaa opiskelijan taitoja toimia kulttuurisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa sekä kartuttaa oppilaan kulttuurienvälistä toimintakykyä. Opetus kannustaa vuorovaikutukseen eri kulttuuriryhmien välille ja kantaväestön kanssa. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa edistetään hyviä etnisiä suhteita. Syrjintää, rasismia, väkivaltaa tai kiusaamista ei sallita missään muodossa eikä keneltäkään.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa huolehditaan kokonaisvaltaisesti oppilaan hyvinvoinnista ja siihen liittyvistä seikoista, kuten kodin ja koulun yhteistyöstä, riittävästä oppilashuollollisesta tuesta sekä oppilaanohjauksesta. Näiden määrittelyssä voidaan soveltuvin osin hyödyntää perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana selviää oppilaan tarve oppimisen ja koulunkäynnin tukeen, tuki annetaan oppilaalle parhaiten soveltuvalla tavalla.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Valmistavassa opetuksessa huolehditaan oppilaan kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista. Hyvä oppilaantuntemus edistää koulunkäynnin tukitoimien kohdentamista. Tuen tarve määritellään oppilaan kielitaidon ja oppimisvalmiuksien perusteella. Maahanmuuttajuus ei ole automaattisesti peruste tehostettuun tai erityiseen tukeen, vaan tuen tarve arvioidaan samoin kriteerein kuin perusopetuksen oppilailla. Mikäli oppilaalla on psykologinen ja/tai terveydenhuollon lausunto oppimisen tuen tarpeesta, oppilasta tuetaan ensisijassa kolmiportaisen tuen toimintamalleilla (esimerkiksi oppilaalla on oikeus erityisluokkaan). Mikäli oppilaalla ei ole varsinaisia oppimisvaikeuksia, kielen kehittymistä tuetaan ensisijaisesti S2- ja kielitietoisella opetuksella eikä yksilöllistämällä taikka oppiaineesta vapauttamisella.

6.1 Opetuksen eriyttäminen

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat eroavat toisistaan kielitaidoltaan, oppimis- ja opiskeluvaikeuksiltaan, kiinnostuksen kohteiltaan ja motivaatioltaan sekä oppimistarpeiltaan. Valmistava opetus pyritään järjestämään niin, että nämä oppilaiden väliset erot otetaan huomioon.

Esimerkiksi eri-ikäiset ja kielitaidoltaan eritasoiset oppilaat voidaan jakaa omiksi ryhmikseen. Lisäksi oppilaiden erilaiset oppimistarpeet voidaan ottaa huomioon eriyttämällä opetusta. Valmistavaa opetusta kehitetään tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti yhtenäisenä kokonaisuutena, jossa kielitaito ja muut valmiudet kehittyvät jatkuvasti. Oppilaat saavat myös mahdollisuuksia oppia toisiltaan, tukea toisiaan ja toimia kielenkäytön mallina toisilleen. Tärkeässä asemassa on opettajan antama vuorovaikutuksellinen tuki, jonka avulla oppija suoriutuu myös sellaisista tehtävistä, jotka voisivat itsenäisesti olla mahdottomia suorittaa.

Jotta oppimistapahtuma olisi toimiva, sen suunnittelu edellyttää hyvää oppilaantuntemusta. Niinpä on tarpeen selvittää mm. oppilaiden opiskelutottumukset, asenteet suomen kieltä kohtaan sekä käsitykset suomen kielen taidon tärkeydestä ja vaikeudesta sekä oppilaiden lähtötaso eri kielitaidon osa-alueiden osalta. Tämän pohjatiedon varassa opettaja voi tarpeen mukaan eriyttää muun muassa eri oppiaineiden opetukseen käytettävää aikaa, oppiaineen syvyyttä tai laajuutta, menetelmiä, työtapoja tai materiaaleja. Eriyttäminen tarkoittaa käytännössä ennen kaikkea sisältöjen valintaa sekä tarkoituksen mukaisia opetusjärjestelyjä. On tärkeää, että jokainen oppilas saa oman taitotasonsa mukaisia ja sopivan haastavia tehtäviä. Myös mahdolliset oppimisvaikeudet on tärkeä selvittää, jotta tuen tarve voidaan ottaa huomioon.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Opetusta eriytetään oppilaan taitotason mukaisesti sekä alas- että ylöspäin. Eriyttämisessä käytetään hyväksi monipuolisesti sähköisiä oppimisympäristöjä.

6.2 Kodin ja koulun yhteistyö

Opetuksen järjestäjä luo edellytykset kodin ja koulun yhteistyölle. Yhteistyön lähtökohtana on osapuolten yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kunnioitus ja kohtelu. Tavoitteena on vuoropuhelun aikaansaaminen oppilaan kasvun ja oppimisen tukemiseksi.

Kodin ja koulun yhteistyössä otetaan huomioon perheiden kieli- ja kulttuuritausta. Huoltajille annetaan tietoa suomalaisesta koulusta ja koulutusjärjestelmästä, opetussuunnitelmasta, oppilaan arvioinnista, opetusmenetelmistä ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa käytettävästä oppilaan omasta opinto-ohjelmasta. Perheille annetaan tietoa perusopetukseen siirtymisestä sekä jatko-opintomahdollisuuksista perusopetuksen jälkeen.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Valmistavan opetuksen aluksi pidetään huoltajien kanssa alkupalaveri, jossa selvitetään lapsen aikaisempi koulutausta ja valmiudet koulunkäyntiin. Huoltajille annetaan tietoa suomalaisesta koulujärjestelmästä ja vastaanottavasta koulusta. Huoltaja kutsutaan aina siirtymävaiheen palaveriin. Huoltajia ja oppilaita ohjataan käyttämään koulun sähköistä tietojärjestelmää Wilmaa. Esiopetuksessa järjestetään aloituspalaveri sekä lapsen esiopetussuunnitelma-palaveri.

6.3 Oppilashuolto

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilashuollon järjestämistä ja toteuttamista koskevat samat periaatteet ja oppilaita samat oikeudet kuin perusopetuksen oppilaille annettavassa

oppilashuollossa. Opetuksen järjestäjällä tulee olla oppilas- ja opiskelijahuoltolain edellyttämä koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma, jonka laatimisesta on määrätty perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (määräys 4/011/2014). Perusopetukseen valmistavan opetuksen koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma voidaan sisällyttää perusopetusta koskevaan koulukohtaiseen oppilashuoltosuunnitelmaan. Koulukohtaisen oppilashuoltosuunnitelmaan tulee sisältyä myös suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaalla on oikeus opetukseen osallistumisen edellyttämään maksuttomaan oppilashuoltoon. Yhteisön ja yksittäisten oppilaiden terveydestä, hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtiminen ulottuu kaikkeen koulutyöhön. Oppilashuolto on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ja oppilashuoltopalveluista vastaavien työntekijöiden yhteinen tehtävä. Oppilashuoltoa toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena. Yhteisöllinen oppilashuolto on osa perusopetukseen valmistavan opetuksen yhteisöllistä toimintakulttuuria ja ensisijainen tapa toteuttaa oppilashuoltoa. Yhteisöllinen oppilashuolto on ennalta ehkäisevää ja sen tehtävänä on vahvistaa osallisuuden, huolenpidon ja turvallisuuden ilmapiiriä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa. Kouluyhteisössä arvostetaan jokaisen yksilöllisyyttä eikä syrjintää, väkivaltaa, kiusaamista tai rasismia hyväksytä. Oppilaita ohjataan arvostamaan sekä omaa että ympäristön kulttuurista, kielellistä ja katsomuksellista monimuotoisuutta.

Oppilashuoltotyötä ohjaa oppilaan edun ensisijaisuus. Yksilökohtaista oppilashuoltoa toteutetaan oppilaan ja tarvittaessa huoltajan suostumuksella. Psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä kouluterveydenhuollon palvelut ovat oppilaan saatavilla ja ne järjestetään lain edellyttämässä määräajassa. Oppilaan yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon valmistavan opetuksen arjessa sekä tarvittavan tuen suunnittelussa ja toteutuksessa. Työssä turvataan oppilaan ja huoltajan osallisuus, työskentelyn luottamuksellisuus sekä kunnioittava vuorovaikutus. Osallisuuden varmistamiseksi huolehditaan tarvittavista tulkitsemispalveluista.

Monialainen yhteistyö on perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilashuollossa tärkeää. Oppilashuolto järjestetään opetus-, sosiaali- ja terveystoimen yhteistyönä siten, että siitä muodostuu toimiva kokonaisuus.

Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaan, huoltajan sekä tarvittaessa muiden yhteistyökumppaneiden kuten perheen kotoutumissuunnitelmasta vastaavan tahon kanssa. Oppilashuollon toimintatavoista ja palveluista tiedotetaan suunnitelmallisesti. Huoltajille annetaan tietoa myös suomalaisen koulutusjärjestelmän sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatavoista ja saatavuudesta.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilashuolto järjestetään Uudenkaupungin opiskeluhoitosuunnitelman mukaisesti.

6.4 Oppilaanohjaus

Opetussuunnitelmassa määritellään, miten oppilaanohjaus perusopetukseen valmistavassa opetuksessa toteutetaan. Oppilaanohjauksen tarkoituksena on kehittää oppilaan oppimisvalmiuksia ja tukea hänen sosiaalista kasvuaan sekä ennaltaehkäistä oppimisvaikeuksia. Oppilaan opiskelua perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tuetaan oppilaanohjauksella siten, että opiskelutaidot ja elämänsuunnittelun kannalta tarpeelliset tiedot ja taidot kehittyvät. Ohjausta voidaan toteuttaa

perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kuvattujen ohjaustoiminnalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Perusopetukseen siirtymistä suunniteltaessa tulee huolehtia siitä, että tieto oppilaan valmiuksista ja edistymisestä valmistavassa opetuksessa siirtyy seuraavaan kouluun. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan mahdollisuus tutustua ajoissa tulevaan kouluun. Valmistavan opetuksen oppilaanohjauksessa tulee kiinnittää huomiota myös siihen, että oppilaalla on käsitys omista mahdollisuuksistaan jatko-opinnoissa ja työelämässä.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Valmistavan opetuksen oppilaille kuuluvat samat oppilaanohjauksen palvelut kuin perusopetuksen oppilaille. Oppilaanohjauksessa otetaan huomioon eri kieli- ja kulttuuriryhmistä tulevien oppilaiden yksilöllisen ohjauksen tarve.

6.5 Suunnitelma kasvatustieteiden ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle. Opetuksen järjestäjällä on oikeus käyttää työrauhan turvaamiseksi ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi myös kasvatustieteiden ja erilaisia kurinpidollisia keinoja. Kasvatustieteiden ja kurinpidollisissa noudatettavasta menettelystä säädetään perusopetuslaissa¹³. Kasvatustieteiden ja kurinpidollisten keinojen käyttö on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä oppilaan kanssa yksilöidä toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuulla oppilasta, selvittää laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä pohtia keinot tilanteen korjaamiseksi. Menettelyn tavoitteena on löytää myönteisiä keinoja koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi. Opetuksen järjestäjä päättää, millaisissa tapauksissa kasvatustieteiden ja kurinpidollisten keinojen käyttöä käytetään.

Kurinpidollisia keinoja ovat perusopetuslain mukaan jälki-istunto, kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen. Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun tilaisuudesta. Lisäksi työrauhan turvaamiseksi oppilaan oikeus osallistua opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen¹⁴.

Perusopetuslaki velvoittaa opetuksen järjestäjän laatimaan ja ohjeistamaan opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelman kasvatustieteiden ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin

¹³ Perusopetuslaki (628/1998) 35a § (1267/2013) 36 § (477/2003) ja 36a § (1267/2013)

¹⁴ Perusopetuslaki (628/1998) 36 § (477/2003) ja 36a-36i § (1267/2013)

liittyvistä menettelytavoista¹⁵. Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös koulun järjestyssääntöjen toteutumista.

Opetuksen järjestäjä huolehtii siitä, että jokaisella sen alaisella koululla on käytössään kasvatuskeskustelujen ja kurinpitomenettelyjen toteuttamista koskeva suunnitelma. Suunnitelma voidaan laatia osana opetussuunnitelmaa tai erillisenä. Se voidaan laatia kokonaisuudessaan koulujen yhteisenä tai siten, että suunnitelman rakenne ja keskeiset toimintatapalinjaukset ovat yhteisiä ja suunnitelma täsmennetään koulukohtaisesti.

Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain laissa mainittuja keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla suhteessa tekoon. Myös oppilaan ikä ja kehitysvaihe otetaan huomioon. Kurinpidollisia keinoja ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla.

Opetuksen järjestäjä päättää suunnitelman laatimisesta ja valmisteluun osallistuvista tahoista. Oppilaille tulee lain mukaan järjestää mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun¹⁶. Yhteistyö huoltajien ja muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajien kanssa tukee suunnitelman toteutumista. Henkilöstöä ja oppilaskuntaa tulee kuulla ennen suunnitelman hyväksymistä tai päivittämistä.

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle¹⁷.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan kaupungin opetussuunnitelman mukaisia kirjauksia kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.

7 Oppilaan arviointi

Opetussuunnitelmassa määrätään valmistavaan opetukseen osallistuvien arvioinneista sekä heille annettavista todistuksista. Arvioinnin tulee olla ohjaavaa, kannustavaa ja monipuolista. Oppilaan edellytyksiä itsearviointiin kehitetään. Arvioinnin avulla valmistavan opetuksen oppilaalle annetaan kuva myös perusopetuksen vaatimuksista.

Arvioinnin suorittavat yhteistyössä kaikki oppilasta opettavat opettajat. Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen havainnointiin ja näyttöön. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa ei käytetä numeerista arviointia.

¹⁵ Perusopetuslaki (628/1998) 29 § (1267/2013)

¹⁶ Perusopetuslaki (628/1998)47a § (1267/2013)

¹⁷ Perusopetuslaki (628/1998) 29 §

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Oppilaan arvioinnissa käytetään monipuolisia arviointimenetelmiä. Kaikki oppilasta opettavat opettajat osallistuvat arviointiin, jonka päävastuu on valmistavan luokan opettajalla. Arviointikeskustelussa käydään läpi oppilaan edistymistä, tavoitteiden saavuttamista sekä asetetaan uusia tavoitteita.

8 Todistukset

Perusopetukseen valmistavan opetuksen päätteeksi oppilaalle annetaan todistus perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistumisesta. Todistukseen merkitään perusopetukseen valmistavan opetuksen laajuus, opiskellut oppiaineet, niiden laajuus ja opetuksen sisältö. Todistuksessa kuvataan oppilaan edistymistä valmistavan opetuksen aikana.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Perusopetukseen valmistavan opetuksen osallistumistodistuksen pohja on tämän opetussuunnitelman liitteenä.

9 Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaan omaan opinto-ohjelmaan voi kuulua perusopetuksen oppimäärän mukaisia eri oppiaineiden opintoja. Oppilas voi saada todistuksen edellä mainittujen opintojen hyväksytystä suorittamisesta osallistumalla perusopetuslaissa¹⁸ tarkoitettuun erityiseen tutkintoon. Jos oppilas siirtyy perusopetukseen valmistavan opetuksen jälkeen perusopetukseen, voidaan perusopetukseen valmistavassa opetuksessa saavutettu osaaminen hyväksilukea, jos oppilaalla on perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot¹⁹.

Erityiseen tutkintoon osallistuvan tulee osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat eri oppiaineissa perusopetuksen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja²⁰. Tutkintoon osallistuvan oppilaan osaamista arvioidaan suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa tarkennettuihin eri oppiaineiden tavoitteisiin. Oppilaan osaamisen tason määrittelyssä käytetään apuna perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyviä hyvän osaamisen kuvauksia ja päättöarvioinnin kriteerejä. Erityisessä tutkinnossa voidaan suorittaa oppiaineen koko oppimäärä tai osia siitä, kuten jonkin vuosiluokan oppimäärä.

¹⁸ Perusopetuslaki (628/1998) 38§

¹⁹ Perusopetuslaki (628/1998) 18§

²⁰ Perusopetusasetus (852/1998) 23§

Erityisen tutkinnon hyväksytysti suorittaneelle annetaan todistus perusopetuksen oppimäärän suorittamisesta kokonaan tai osittain²¹ . Erityisessä tutkinnossa käytettäviä todistuksia koskevat määräykset sisältyvät perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Uudessakaupungissa ei voi suorittaa erityistä tutkintoa. Erityisen tutkinnon suorittamisen mahdollisuus on lähiseudun vapaan sivistystyön oppilaitoksissa. Rehtori voi kuitenkin harkintansa mukaan päättää yksittäisen oppilaan kohdalla erityisen tutkinnon osien suorittamisesta.

²¹ Perusopetusasetus (852/1998) 23§

LIITE 1 Perusopetukseen valmistavan opetuksen osallistumistodistus

UUDENKAUPUNGIN KAUPUNKI
Uudenkaupungin yhtenäiskoulu

OSALLISTUMISTODISTUS
Perusopetukseen valmistava opetus
2022-2023

03.06.2023

Malli Oppilas
xx.xx.xxxx

Valmistavan opetuksen kesto ja laajuus
01.01.2023 - 03.06.2023 (viikkotuntimäärä) vvt

Käytös

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

Muut aineet

Lisätietoja: Seuraava lukuvuosi alkaa 10.08.2023 klo 8:00

Opettajan allekirjoitus

Huoltajan allekirjoitus

Todistus on Opetushallituksen 13.11.2015 hyväksymien perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukainen.